

Landbrugsministeren (Poul Dalsager):

Jeg takker for den enstemmige tilslutning. Det er jo skønt at kunne fremlægge en sag, som kan samle folkestyrets forskellige partier bag sig.

Der er vist kun rejst ét spørgsmål, der drejer sig om udvalget, som er nedsat med henblik på at komme med et forslag om en mellemteknikeruddannelse. Udvalgets arbejde er gået godt, og vi håber, at udvalget afgiver betænkning inden dette års udgang. Derefter må vi tage stilling til, om vi skal lave en sådan uddannelse. Hr. Morten Lange var lidt forbeholden. Det bliver til sin tid folketinget, som må afgøre, om en sådan uddannelse skal sættes i værk.

Hermed sluttede forhandlingen.

Lovforslagets overgang til anden behandling vedtoges uden afstemning.

Formanden:

Ønskes der udvalgsbehandling? (Ophold). Da det ikke er tilfældet, går lovforslaget direkte til anden behandling.

Den næste sag på dagsordenen var:

Første behandling af forslag til lov om ændring af lov om tilskud til dræning.

(Lovforslag nr. 24. Fremsat 15/10 75).

Lovforslaget sattes til forhandling.

Erik Andersen (S):

Heller ikke dette forslag trænger til så forfærdelig mange ord med på vejen. Det drejer sig som bekendt om at udvide dræningsloven til også at omfatte 25 pct.s tilskud til vandingsanlæg, for så vidt angår de underjordiske dele.

Der vil formentlig kunne konstateres et betydeligt flertal for lovforslaget, der jo allerede har været delvis behandlet i udvalget.

Under hensyn til sidste sommers langvarige tørke kan der vel forudses en betydelig interesse for at anlægge vandingssystemer. Interessen kan måske nå at blive så stor, at det beløb, der er afsat — ifølge dræningsloven 24 mill. kr. i de kommende to finansår — vil slippe op, og derfor mener jeg, at der måske kan være grund til i ud-

valget at overveje muligheden af i loven at give ministeren bemyndigelse til at prioritere tilskuddene, således at man sikrer sig, at de primært bliver anvendt til dræning og, hvis det kniber, sekundært, at vandingsanlæggene kommer de lettere jorder og specielt de husdyrintensive bedrifter til gode.

Jeg kan i øvrigt tilsige ministeren mit partis medvirken til lovforslaget.

Jeppe Kristensen (V):

Det er tredje gang i løbet af ca. et halvt års tid, vi har dette lovgivningsområde til behandling. Første gang, i juni, foreslog vi fra venstres side, at man skulle have givet loven lidt længere virketid, og at beløbet, der skulle afsættes, skulle være dobbelt så stort.

Vi fik dengang tilsagn om, at landbrugsministeren, hvis beskæftigelsessituationen ikke ændredes væsentligt i løbet af de kommende måneder, ville fremsætte forslag om en forlængelse af loven efter den 1. oktober.

I septembersamlingen, som i særlig grad drejede sig om beskæftigelsessituationen, var det naturligt, at man tog spørgsmålet op igen og fremsatte forslag om udvidelse af beløbsrammen og dermed også en udvidelse af tiden, hvor pengene kunne anvendes, sådan at det dækkede finansåret 1976-77 også.

Under udvalgsbehandlingen af forslaget i september kom spørgsmålet om vanding frem. Det blev ikke indføjet i loven dengang, men landbrugsministeren lovede at komme med et forslag i den nye folketingsamling, og det er det, vi har på bordet i dag.

Vi har ikke fra venstres side ønsker om ændringer i det foreliggende forslag. Vi kan godt tage, at gartnerier, frugtavl, planteskoler osv. kommer med under lovens område, og at det ikke er landbrugsarealer, men jordbrugsbedrifter, der kommer til at stå i § 1.

Vi mener, at der er god økonomi i bevilningen her på de 24 mill. kr. over 2 finansår, dels fordi vi medvirker til en løsning af beskæftigelsesproblemerne, dels fordi vi finder, at investeringerne i såvel dræning som vanding er fornuftige investeringer, som i løbet af nogle år vil give en afkastning igen, som gør, at staten får sin andel af pengene tilbage.

Jeg har en bemærkning, jeg gerne vil gøre,

[Jeppe Kristensen.]

som ligger i periferien af landbrugsministeriets område; den drejer sig om vandindvindingsret. Vi ved fra praksis, at der er en del, der har søgt om vandindvindingsret, men som har haft svært ved at komme igennem med det i kommunernes tekniske udvalg og, hvis det drejer sig om store vandmængder, i amternes tekniske udvalg. Vi vil gerne have set på det spørgsmål i et kommende udvalgsarbejde, sådan at vi ikke kommer i den situation, at vi har fået en lov, efter hvilken der gives tilskud til vanding, mens de, der søger, ikke kan få vandindvindingsretten og altså muligheden for at benytte loven. Jeg håber på, at landbrugets minister vil støtte os i forhandlinger med miljøministeren om at få smidgjort reglerne her, sådan at man hurtigt og let kan komme igennem med en bevilling.

Må jeg sluttelig sige, at vi er positivt stemt for et hurtigt udvalgsarbejde, men kan ikke tilslutte os landbrugsministerens lidt kategoriske afslutning i fremsættelsestalen, hvori det fastslås, at det er et lovgivningsområde af midlertidig karakter, det drejer sig om. Vi anerkender, at socialdemokratiet betragter det som en beskæftigelseslov, men vi har jo fra venstres side med, at vi gerne vil støtte landbrugserhvervet, så længe andre lande støtter deres landbrug meget, meget stærkt.

Vi er indstillet på, at hvis man kan få en ændring i de støtteordninger, bl. a. ved et initiativ fra landbrugsministerens side i Bruxelles over for andre landes støttepolitik, så kan vi afstå fra at videreføre lovgivningen efter 1977, men hvis man ikke kommer nogen vegne, så vil vi forbeholde os ret til at tage spørgsmålet op.

Dohrmann (FP):

Vi er i fremskridtspartiet 100 pct. overbevist om, at de enkelte landmænd m. fl. meget bedre selv er i stand til at vurdere, hvor og hvornår der er behov for dræning, køb af vandingsanlæg o. lign. Hvis folkettinget derfor virkelig var interesseret i eller indstillet på at hjælpe landbrugserhvervet, så burde man støtte de forslag, som fremskridtspartiet allerede har fremsat, f. eks. om ophævelse af kapitalvindingsskatten, om splittelse af indtægterne for ægtefæller dér, hvor de begge to arbejder, samt forhøje den

skattefri bundgrænse. Men af gammel vane går altså et flertal her i folkettinget den modsatte vej. Først brandskatter man folk, så de dårlig har råd til føden og langt mindre til at drive erhverv, bagefter kommer så storebror staten og deler sådan nogle tilfældige almisser ud. En sådan fremgangsmåde — og dermed også det foreliggende forslag — vil vi i fremskridtspartiet ikke være med til. Men kom med nogle forslag, som virkelig kan begrænse hele omkostningsniveauet, så skal vi være der!

Svend Haugaard (RV):

Vi har i de politiske forhandlinger, der har været ført tidligere, været enige om at føre denne sag frem, og vi er enige i at støtte lovforslaget. Vi synes, det både er en god støtte til en meget vigtig del af vort produktionsapparat og også en god støtte til øget beskæftigelse. Det er to gode formål, som her forenes. Vi er altså enige i at støtte det forøgede beløb, men også den nyskabelse, der er i loven med hensyn til offentlig støtte til den underjordiske del af vandingsanlæggene. Jeg tror, også det er en meget vigtig sag.

Jeg kunne måske have et spørgsmål til ministeren: hvordan med de sidste i køen? Jeg gætter på, der bliver kø, og for dem, der kommer sidst, kan der nok blive nogle problemer.

Også jeg har enkelte spørgsmål i udvalget om vandvindingsret og begrænsning i rørtyper og forskellige andre ting, men det tager vi i udvalget.

Burgdorf (KF):

Det lovforslag, ministeren her lægger på bordet om udvidet adgang til tilskud til vandingsanlæg, synes at være særdeles fornuftigt i relation til den tørre sommer, vi nu netop har haft. Det forslag er der ikke noget at sige til.

Derimod rejser der sig et spørgsmål i forbindelse med den dræningslov, som ligger. Man husker måske, at vi var inde på fra vort partis side dengang at ville have plasticdrænrør med ind i billedet. Det kunne ikke lade sig gøre undtagen ved dispensation fra landbrugsministeren. Men nu kommer man her og giver tilskud til vandingsanlæg, hvor man kun bruger plastrør og kun kan bruge disse. På denne baggrund

[Burgdorf.]

synes jeg, det er værd at tage op til overvejelse, om man ikke også kunne tage disse rør med ved de andre dræningsarbejder.

Der er et andet spørgsmål, jeg gerne ville stille ministeren her. Det er muligt, ministeren ikke kan svare nu, men så kan vi nok få det at vide i udvalget senere. Det er kommet mig for øre, at der er et så kolossalt pres på dræning i øjeblikket, at de danske fabrikanter af dræningsrør ikke kan følge med og derfor importerer drænrør fra både Polen og Rusland. Jeg vil gerne vide, om det er rigtigt, for det var da vist ikke det, der var meningen. Jeg har forstået, at det i nogen måde var et beskæftigelsesanliggende.

Morten Lange (SF):

Socialistisk folkeparti kan give sin tilslutning til dette lovforslag, som vi mener har ganske betydelig værdi som beskæftigelsesfremmende foranstaltning jævnt og godt spredt ud over landet og derfor måske nok er en af de mest vellykkede af de foranstaltninger, som er bragt i forslag. Der skal dog nok kommes med et par enkelte bemærkninger i forbindelse med afgrænsningen af de områder, hvor loven kan finde anvendelse. Jeg har forstået det sådan, at det, vi især har brug for i Danmark, er en bedre dræning af de områder, som måske har været drænet for nogle år siden og nu trænger til et mere dybtgående og mere moderne dræningssystem, og det kan vi kun tilslutte os. Vi håber ikke, at dette vil medføre, at dræning bliver en slags camoufleret landvinding — for så er vi straks ude i et andet problem.

Der er naturligvis også spørgsmål med vandingsanlæg, som trænger til at blive kritisk set på i udvalget. Jeg synes, det er interessant at se, at Danmark nu er ved at være et af jordens kunstvandingsområder til en procentdel af vor jord, som dog begynder at kunne ses, og erfaringer fra sidste sommer kunne jo tyde på, at den procentdel vil gå i vejret. Jeg er ikke i tvivl om, at det vil rejse en lang række problemer. Man har allerede nævnt spørgsmålet om vandvindingsret for de vandingsanlæg, man her snakker om, og det er jo både vandvindingsret over for grundvandet, der kan komme på tale ved vandinger, og det er også spørgsmålet, om man tager vand fra de i forvejen i tørkeperioder meget betrængte recipienter,

som vi jo har stort besvær med i forurenings-spørgsmål, så det er et ganske ømtåligt område, man rører ved.

Som sagt, vi vil støtte lovforslaget, for vi tror, at det principielt er gode formål, men vi gør det ikke uden en vis bekymring i forbindelse med den tæring, der kan ske på en ressource, nemlig tilgængeligt, brugbart vand, som jo i mange områder af Danmark er en mangelvare, hvor det blot at sprøjte den ud på en mark naturligvis i sig selv kan være prisværdigt, men må komme ind i en prioritering af, hvorledes vi i de enkelte områder kan tillade os at anvende vand. Det varer nok ikke så forfærdelig længe, inden vi i Danmark må have den store vandkommission for at finde ud af, hvorledes vi behandler en af de ressourcer i dansk over- og øvre undergrund, som virkelig kan vise sig at være en knaphedsressource, der kan give os vanskeligheder. Jeg vil i hvert fald være dybt bekymret, hvis vi ved hjælp af lidt vanding i landbruget pludselig opdager, at yderligere egnsudvikling i et eller andet område er vanskeliggjort, fordi vandet er sprøjtet væk.

Men det er altså ikke indvendinger af en art, som skal føre til, at mit parti er modstander af lovforslaget. Vi mener, at hvis det bliver fornuftigt udnyttet — og der er jo kontrolinstanser det meste af vejen igennem — er det en rigtig og forstandig lov til at forbedre dansk landbrug, så vi kan få en bedre produktion ud af de arealer af begrænset omfang, som vi nu engang har til rådighed.

Arne Bjerregaard (KrF):

Jeg skal da give venstres ordfører ret i, at venstre i sin tid fremsatte et forslag, som vi tilsluttede os både med hensyn til beløbsramme og tidsramme. Det er da en glæde, at det, som vi fremførte i udvalget, nu kan få tilslutning af de forskellige partier, nemlig såvel at beløbsrammen var rigtig, som at den tidsramme, der senere blev foreslået, var alt for kort, idet man overhovedet ikke kunne udnytte den. Derfor er vi både glade for det, vi har vedtaget, og for dette forslag, som netop imødekommer det, vi blev enige om i septembersamlingen, at også vandingsanlæg skulle komme ind under dræningsloven. Derfor kan vi fuldt tilslutte os dette forslag.

[Arne Bjerregaard.]

Til fremskridtspartiets ordfører har jeg lyst til at sige, at det er jo lidt bemærkelsesværdigt, at fremskridtspartiet altid fremsætter deres, jeg havde nær sagt monumentale forslag, som om de kunne gennemføres på én gang. Hvis fremskridtspartiet mener, at patienten, altså erhvervslivet, er syg, så er det jo om at holde erhvervslivet i live, indtil fremskridtspartiets forslag, som de mener kan helbrede patienten totalt, kan gennemføres; det nytter jo ikke noget, at patienten dør i mellemtiden. Derfor synes jeg, det havde været mere rimeligt, om fremskridtspartiet støttede forslaget, indtil noget bedre eventuelt kunne gøres for vort erhvervsliv.

Fuglsang (DKP):

Loven om tilskud til dræning er et af de forslag, som kommunisterne i sin tid stemte for, og vi antydede dengang også, at vi ville stemme for den ændring, der er foreslået nu, og det vil vi da også gøre. Vi vil som dengang gøre det umiddelbart ud fra beskæftigelsesmæssige grunde, men vi vil også gøre det ud fra det principielle synspunkt, som har gjort, at vi hidtil har været imod de forringelser af grundforbedringslovgivning, som har fundet sted. Derfor er vi også tilhængere af, at den lovgivning, vi drøfter her, får en mere varig karakter. Der er nævnt en del ting, som egner sig til nærmere drøftelse i udvalget, bl. a. om ikke det kunne være rigtigt at tage dette påbud om kun at bruge ler- eller betonrør op til en ny diskussion.

Så vil jeg da gerne sige til fremskridtspartiet, at jeg nu ikke opfattede forslaget sådan, at landmændene absolut skulle udnytte loven; så vidt jeg har læst det, er det frivilligt, det er stadig op til den enkelte, om han vil udnytte den eller ikke. Der er ikke tale om et diktat.

Jes Schmidt (CD):

Det drejer sig her om et forslag, som vi gerne ville have gennemført allerede i september-samlingen, men det kunne vi altså ikke nå. Jeg skal på CD-gruppens vegne meddele, at den i princippet understøtter det foreliggende forslag og gerne deltager positivt i udvalgsbehandlingen.

Landbrugsministeren (Poul Dalsager):

Jeg takker for tilslutningen, men glæden over enstemmighed kunne altså ikke vare så længe. Hr. Jeppe Kristensen rejser spørgsmålet om vandvindingsretten, og det er jo ganske rigtigt, at det befinder sig i periferien af landbrugsministeriets område, idet det sorterer under miljøministeren, men jeg vil da lade de bemærkninger, der er faldet om det problem, gå videre til miljøministeren. I øvrigt har udvalget jo adgang til at tage en snak med miljøministeren om de problemer, man rejser her.

Hr. Svend Haugaard rejste spørgsmålet om dem, der står sidst i køen. Ja, det er jo sådan, at når varen er udsolgt, så får de sidste i køen ingenting, og hvis varen bliver udsolgt, altså hvis pengene slipper op, inden de to finansår er gået, er der ikke noget til dem, der kommer sidst i gang. Sådan må det jo fungere.

Hr. Burgdorf rejser et andet spørgsmål: om import af drænrør. Det er en ny oplysning for mig, som jeg ikke er i stand til at kommentere ved denne lejlighed, men det er muligt, at vi får udvalgsarbejde, så kan vi jo drøfte det videre dér.

Hermed sluttede forhandlingen.

Lovforslagets overgang til anden behandling vedtoges uden afstemning.

Formanden:

Jeg foreslår, at lovforslaget henvises til landbrugs- og fiskeriudvalget. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den sidste sag på dagsordenen var:

Første behandling af forslag til lov om ændring af lov om landbrugsejendomme. (Ophævelse af bestemmelser om bopælspligt og hovederhverv) [af Burgdorf m. fl.].

(Lovforslag nr. 13. Fremsat 9/10 75).

Lovforslaget sattes til forhandling.

Landbrugsministeren (Poul Dalsager):

De ændringer, der blev gennemført i landbrugsloven i 1973, herunder bestem-